

1 EDUCAR PER A SALVAR EL PLANETA

http://www.imaginarium.es/biohabitat/biohabitat_default.asp

Una empresa de joguines educatives ha llançat una sèrie de productes per a començar l'educació mediambiental amb petits gestos que afavoreixin l'adquisició de bons hàbits per a nens, en un futur treballadors. Els productes ensenyen la importància de l'estalvi d'energia, el reciclatge de materials, l'ús racional de recursos, de la utilització de piles recarregables, etc., a través del joc en família.

Per exemple: generadors d'energies renovables com ara una dinamo que mitjançant el seu gir produeix energia per a recarregar les piles de les joguines o un joc amb què s'aprèn a reciclar paper usat.

2 CENTRE NACIONAL D'INVESTIGACIONS CIENTÍFIQUES

<http://www.prc.cnrs.gif.fr/reach/espagnol/instrum/ficha.htm>

Pàgina elaborada pel CNRS (Centre Nacional d'Investigacions Científiques, França). Informació dels efectes de les substàncies químiques sobre la salut, la seguretat i el medi ambient a fi d'informar prevencionistes, treballadors, organismes públics, empreses i públic en general, d'acord amb el reglament europeu REACH. La pàgina conté fitxes de seguretat químiques, legislació, preguntes freqüents, glossari de termes, un apartat de descàrregues amb documents relacionats amb el risc químic i un llarg etcètera. En conclusió, una pàgina completíssima sobre productes químics.

3 GUÍA PRÁCTICA DE HOSPITALES Y GERIÁTRICOS Y LA PREVENCIÓN EN EL TRABAJO

Dues guies independents de prevenció de riscos al sector sanitari.

La guia d'hospitals és específica dels aspectes d'ergonomia i psicociologia, tracta conceptes com ara espais de treball, confort ambiental, càrrega física, mobilització de malalts, torns i nocturnitat, relacions a la feina, burnout, assetjament psicològic, violència a la feina, etc. La guia de geriatria tracta de forma general les condicions de treball i les formes de prevenció, presenta conceptes tan diferents com ara el risc d'incendi, els riscos biològics, els plaguicides, la mobilització de malalts, el burnout, etc. També comenta els conceptes bàsics de vigilància de la salut per a treballadors de geriatria, i un capítol sobre la senyalització, manteniment i extinció d'incendis. També, inclou un completíssim capítol sobre la mobilització de malalts. Pots aconseguir-ne un exemplar a la Secretaria de Medi Ambient i Salut Laboral de la UGT de Catalunya.

Idioma: castellà.

4 EL DELEGAT DE PREVENCIÓN DAVANT DELS ACCIDENTS DE TREBALL: PAUTES D'ACTUACIÓ

Un tríptic que estableix l'objectiu i la forma de fer la investigació dels accidents. Principalment, remarca el paper dels delegats de prevenció, és a dir, les funcions, responsabilitats, aspectes bàsics que s'han de comprovar de l'informe d'investigació, etc. quan es produeixi un accident a l'empresa. Pots aconseguir-ne un exemplar a la Secretaria de Medi Ambient i Salut Laboral de la UGT de Catalunya o a la nostra plana www.ugt.cat.

Idioma: català.

1

2

3

4

Nueva estrategia de Seguridad y Salud en el Trabajo

Campanya europea: Alleugereix la càrrega

Bones pràctiques mediambientals a l'oficina

Amb el finançament de:

l'entrevista pàg. 2

Dolors Hernández. Secretaria Ejecutiva de la UGT Confederada de Salud Laboral y Medio Ambiente

accidentalitat pàg. 3

Període gener-juny 2006-2007

medi ambient pàg. 4

El canvi climàtic i l'oficina

el tema pàg. 5

Nueva estrategia de Seguridad y Salud en el Trabajo

tu opines pàg. 6

Miguel García

especialitza't pàg. 7

Risc d'incendi Pàg. 7

Risc biològic: bones pràctiques Pàg. 8

Etiquetatge de productes químics Pàg. 9

Alleugereix la càrrega Pàg. 10

mobilitat pàg. 11

Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura

ha estat notícia pàg. 12

explica'ns pàg. 13

Hernán Pulgar Aguilera

preguntes amb resposta pàg. 14

t'interessa pàg. 15

crèdits

SENSE RISC

Rambla de Santa Mònica, 10
08002 Barcelona

otprl@catalunya.ugt.org

933046832

DIRECCIÓ

Dionís Oña

COORDINACIÓ

Mamen Márquez

EQUIP DE REDACCIÓ

Carmen Aparicio, Maite Escribano, Marta González, Marta Juan, Maria Marín, Mamen Márquez, Lucía Mateo, Germán Milara, Pere Nieto, José Luis Olalde, Eduard Salvador, Jaume Suriol.

TRADUCCIÓ I CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA

Anna Lliuró

DISTRIBUCIÓ

Raquel Viloca i Gabinet de Comunicació
de la UGT de Catalunya

DISSENY I MAQUETACIÓ

Jolines Producciones

IMPRESA

Artyplan

DIPOSIT LEGAL

B-22.569-2007

paper reciclat

editorial

ESTRATEGIA

Aquest mes de juny s'ha aprovat l'Estrategia Española de Seguridad y Salud en el Trabajo que, com expliquem més endavant, és l'instrument per establir un marc general de les polítiques de prevenció de riscos laborals en el període 2007-2012 a nivell estatal. L'Estrategia respon a la demanda de la societat de reduir l'alt nombre d'accidents que es registren en el mercat laboral espanyol i compromet a sindicats, empresaris i administracions per a executar-ho.

Per tant, ens trobem en el moment de treballar i d'implantar de forma coherent i ràpida els objectius de l'Estrategia, començant des de Catalunya, per iniciar de forma immediata les negociacions amb la Generalitat perquè modifiqui el seu pla de govern de relacions laborals (2005-2008), inclogui les novetats del nou marc establert i avanci en la millora de la prevenció de riscos laborals. També, és necessari crear la Comissió de Salut Laboral que preveu el Consell de Relacions Laborals català a fi d'establir el mitjà adequat per a aquestes negociacions.

Esperem que els objectius principals d'aquesta Estrategia -la implantació de l'agent de prevenció sectorial i territorial, la millora de la formació dels treballadors, la millora de la gestió preventiva, el reforç de les institucions dedicades a la prevenció, la millora dels sistemes d'informació i recerca i l'augment de la cultura preventiva, entre altres intervencions- ens ofereixin resultats òptims amb treballadors més segurs en empreses més competitives.

Dionís Oña i Martín

Dolors Hernández Navarro

Secretaria Confederada de Salud Laboral y Medio Ambiente de UGT.

1. ¿Por qué una Estrategia de Seguridad y Salud?

La principal razón es definir los cometidos que cada administración debe realizar, determinar los objetivos y los medios de colaboración entre ellas y el papel de sindicatos y organizaciones empresariales. Marca un horizonte de compromisos políticos y se basa en el más amplio acuerdo.

2. ¿Hay prevista alguna medida dirigida a pequeñas empresas que no dispongan de delegados de prevención?

Básicamente, el compromiso de desarrollar e implantar un Plan Especial para Microempresas y el desarrollo de la figura del trabajador designado. En los casos en que pudiéndose elegir representantes no se hayan celebrado elecciones, está prevista la financiación de programas sectoriales o territoriales que incluyan visitas mediante los llamados agentes de prevención a los centros de trabajo.

Todo ello, conviene recordar, en un marco legal en que se dan competencias y posibilidades de actuación a los representantes de los trabajadores de empresas principales respecto de las contratadas y subcontratadas que operen en sus centros de trabajo.

3. Otra de las líneas es promover la responsabilidad disciplinaria de los trabajadores concretando los incumplimientos en los convenios colectivos. En estos casos, ¿cómo repercutiría esto sobre los trabajadores?

Es responsabilidad de los negociadores la incorporación

de estas faltas y confiamos en que una adecuada regulación en los convenios de la materia contribuya a una mayor implicación de todos. Como sucede con las faltas de puntualidad o con las ofensas o el acoso moral, el régimen disciplinario puede y debería contribuir a un trabajo de calidad basado en un trabajo estable y unas reglas justas. Además debería repercutir favorablemente en la medida en que obliga al empresario a dar instrucciones claras, por escrito, de tipo preventivo y que además pondrá de manifiesto que la salud laboral está relacionada con toda la organización del trabajo.

4. ¿Qué otros aspectos resaltarías de la Estrategia?

La apuesta por unos servicios de prevención de calidad, que implica nuevas posibilidades de información, actuación y evaluación de los representantes de los trabajadores respecto de los servicios de prevención ajenos, las medidas relacionadas con la Inspección de Trabajo, tanto las que refuerzan su papel de asesoramiento y vigilancia preventiva como las que aseguran el cobro efectivo de las sanciones y la colaboración con las otras instituciones (fiscales, jueces, administración autonómica).

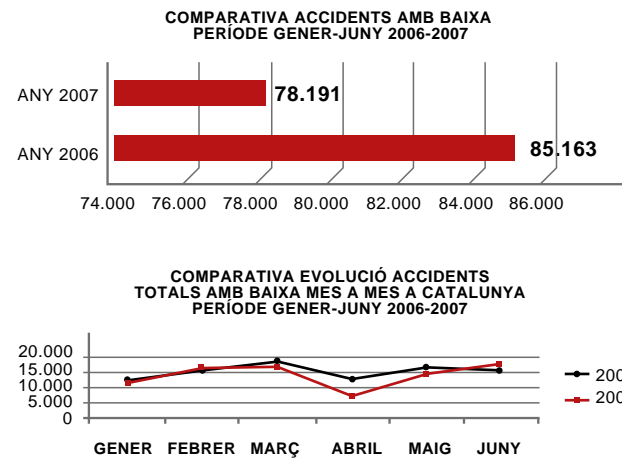
Finalmente, creo que es muy importante que la Estrategia ha previsto mecanismos de evaluación de sus resultados tanto al final de la misma (2012) como en fases intermedias. En resumen, marca líneas de trabajo, genera acuerdo previo de todos y expectativas. Nuestro papel ahora es hacerla efectiva y conseguir los resultados de reducción de la siniestralidad y mejora de la salud.

Eduard Salvador

Accidentalitat període gener-juny 2006-2007

Segons les dades estadístiques del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya durant el període de gener-juny de 2006-2007, el total d'accidents (amb baixa, sense baixa i in itinere) ha disminuït en 27.792 accidents, això és un 16,32%.

Per acotar més les dades les desglossarem en: amb baixa, sense baixa i in itinere. El total d'accidents de treball amb baixa en jornada és de 78.191, comparat amb el mateix període de l'any 2006 (acumulatiu) ha disminuït en 6.972 accidents, s'han **reduït** un 8,19%.

Si fem una anàlisi d'aquests accidents totals amb baixa per sectors, tenen la mateixa tendència a la baixa respecte als totals i es distribueixen de la forma següent:

A l'agricultura els accidents totals **han disminuït** un **4,99%**, els accidents lleus han disminuït (5,63%), els greus han augmentat (50,00%) i els mortals s'han mantingut.

A la construcció els accidents totals **han disminuït** un **7,37%**, els accidents lleus han disminuït (7,56%), els greus han augmentat (10,44%) i els mortals han augmentat (5,26%).

A la indústria els accidents totals **han disminuït** un **11,87%**, els accidents lleus han disminuït (12,01%), els greus han augmentat (11,83%) i els mortals han disminuït (26,67%).

Al sector de serveis els accidents totals **han disminuït** un **6,13%**, els accidents lleus han disminuït (6,21%), els greus han augmentat (15,91%) i els mortals han disminuït (48,78%).

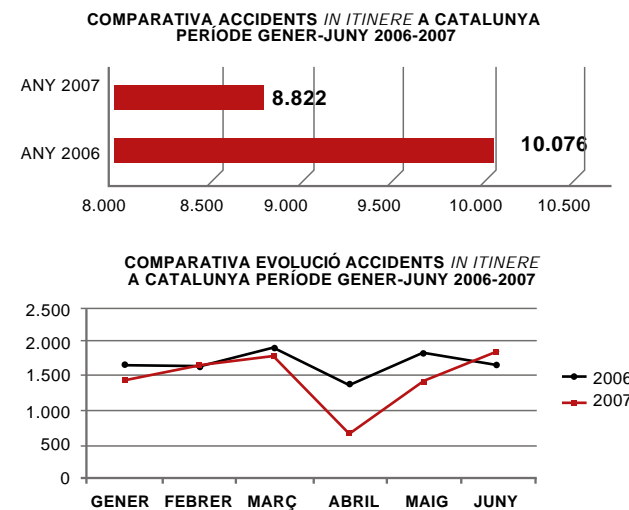
Amb aquestes dades podríem pensar "la situació no va tan malament", però no hem de caure en aquest error. Hem d'analitzar amb profunditat les dades per veure

realment la situació a les empreses. Podem veure que a tots els sectors els accidents greus han incrementat. Cal dir que en ocasions aquests treballadors que han patit un accident greu acaben morint, malgrat que en un primer moment han estat comptabilitzats com a greus.

D'altra banda, caldria emfatitzar i tenir present que si a les empreses que han patit aquests accidents greus no hi ha una correcta gestió de la prevenció i no es posen els mitjans adequats (investigació d'accidents, plans de formació, mesures correctores, etc.) per a pal·liar-los, poden tornar a produir-se i amb pitjors conseqüències. Si examinem els accidents mortals als diferents sectors, cal destacar el sector de la construcció com l'únic sector on han augmentat respecte a l'any passat en aquest període.

El total d'accidents de treball sense baixa és de 55.482, comparat amb el mateix període de l'any 2006 (acumulatiu), ha disminuït en 19.566 accidents, s'han **reduït** un 26,07%. Aquesta disminució s'ha produït en tots els sectors. (Agricultura 4,99%, construcció 7,37%, indústria 11,87% i serveis 6,13%)

Pel que fa als accidents in itinere, s'han **reduït** un 12,45%, els lleus han disminuït un 12,94%, els greus han incrementat un 17,68% i els mortals han disminuït un 12,45%.

Davant la sinistralitat cal dir que recentment s'ha aprovat l'Estrategia española de Seguridad y Salud en el Trabajo, basada en dues línies d'actuació. Una s'adreça, concretament, a disminuir de manera persistent les dades de sinistralitat laboral. En un altre article d'aquesta revista es parla d'aquesta estratègia, dels objectius operatius i les línies d'actuació.

Maria Marín

El canvi climàtic també es combat des de l'oficina

Qualsevol activitat econòmica té un efecte ambiental. El sector serveis (oficines, despatxos, comerç....) i residencial aporten de l'ordre d'un 26% del total de les emissions de CO₂ a l'atmosfera. En les oficines els impactes es generen bàsicament a través del consum de recursos (paper, aigua i energia) i en la generació de residus. L'oficina és un espai de treball comú a tots els sectors productius i de serveis, per això cada cop són més les organitzacions que inclouen el criteri de la sostenibilitat en el seu funcionament quotidià com una forma de contribuir a la conservació del planeta en general i a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en particular. Per aquest motiu, des de la Secretaria de Medi Ambient i Salut Laboral de la UGT de Catalunya volem posar al vostre abast petits gestos, fàcilment aplicables al lloc de treball, que contribueixen significativament a reduir la pressió ambiental que la nostra activitat laboral exerceix.

• La Il·luminació: la llum elèctrica genera quasi tantes emissions de CO₂ com el transport, segons l'Agència Internacional de l'Energia.

Per tant, aprofitem la llum natural; tanquem els llums quan sortim dels lavabos o de sales de reunions; i utilitzem bombetes de baix consum (evita l'emissió de gairebé mitja tona de CO₂ a l'atmosfera durant la seva vida útil). Les antigues bombetes gasten un 80% més d'energia i duren 10 vegades menys.

Els fluorescents i les làmpades de baix consum són residus especials, que hem de recollir selectivament!

• Els aparells electrònics: assegureu-vos que tinguin sistema d'estalvi d'energia i que queden apagats després de la jornada laboral i durant els caps de setmana.

• Equips informàtics: haurien de passar automàticament a un estat de baix consum durant els períodes d'inactivitat. Apagueu el vostre ordinador si no el necessiteu, l'únic

salvapantalles que estalvia energia és el que deixa la pantalla en negre.

• Impressora: imprimeu en paper només allò que sigui necessari. Les tecnologies informàtiques existents permeten la transmissió i recepció d'informació sense fer servir paper. En qualsevol cas, si s'ha de fer servir paper és recomanable utilitzar paper reciclat i a doble cara.

• Fotocopiadora: Podeu estalviar fins a un 15% d'energia amb el mode d'estalvi. No aneu a la fotocopiadora cada vegada que necessiteu fer una única còpia, acumuleu-les: estalviareu l'escalfament i el refredament continu de la fotocopiadora, i reduireu el consum energètic necessari a la meitat.

• Fax: els més eficients són els que no fan servir processos tèrmics per a la impressió, com els de raig de tinta. Convé també que el fax pugui utilitzar paper normal, és més econòmic i requereix menys energia a l'hora de fabricar-lo.

• L'estalvi de paper: un ús racional dels equips ofimàtics permet estalviar paper. Imprimir i fotocopiar a doble cara i a mida reduïda, estalvia paper i energia en el procés de copiat; utilitzar la cara en blanc dels fulls ja impresos per esborranys o pel fax; no emprar coberta quan s'envia un fax estalvia paper i temps de transmissió. Fer servir paper reciclat, que requereix menys energia quan es fabrica i estalvia matèries primeres. El paper ecològic o blanquejat sense clor i el paper reciclat ecològic utilitza en la seva fabricació menys productes tòxics.

• La climatització: es calcula que la climatització suposa entre el 30 i el 40% del consum energètic dels comerços i oficines. Un edifici ben aïllat permet estalviar més d'un 50% d'energia.

Calefacció: les més beneficioses per al medi ambient són les col·lectives o centralitzades i amb sistemes de regulació automàtica. En el cas que feu servir equips de gas, les calderes han de ser pressuritzades, no atmosfèriques, ja que estalvien més energia.

Aire condicionat: una temperatura interior de 25°C és suficient per tenir un ambient de benestar a l'estiu. Una diferència de temperatura amb l'exterior superior a 12°C no resulta ni saludable ni energèticament aconsellable.

La disminució de la temperatura ambient interior en un grau genera un augment de consum del sistema de climatització d'entorn el 8%. Existeixen aparells d'aire condicionat que consumeixen fins un 60% més d'electricitat que altres. D'altra banda, portar menys roba o més lleugera ajuda a trobar-se més còmode i més fresc al lloc de treball i ajuda a no abusar de l'aire condicionat.

Marta González i Maite Escribano

La nueva estrategia de Seguridad y Salud en el Trabajo prevé la reivindicada figura del agente de prevención territorial y sectorial

A finales del mes de junio, el Gobierno central aprobó un plan para combatir la alta siniestralidad laboral en los próximos cinco años. Recibe el nombre de Estrategia Española de Seguridad y Salud en el Trabajo. Recoge el mandato de la UE y pretende ser el instrumento para establecer un marco general de las políticas de prevención de riesgos laborales en el período 2007-2012.

Este plan debe servir para articular la actuación de todas las administraciones, porque en este momento no tienen todas el mismo grado de implicación. Se trata, pues, de dar respuesta a una exigencia política, pero también social, puesto que los accidentes laborales repercuten negativamente no sólo en la competitividad de las empresas, sino también en la economía y también de forma directa en el conjunto de la sociedad.

La Estrategia nace con dos objetivos genéricos; el primero, la reducción de manera constante y significativa de la siniestralidad laboral; y el segundo, la mejora continua y progresiva de las condiciones de trabajo. Con el fin de conseguir estos objetivos se marcan ocho apartados con un total de 94 medidas para desarrollar. Todo esto dibujado en dos grandes bloques, que recogen los objetivos para la mejora de los sistemas de prevención en las empresas y las áreas de actuación desarrolladas por los poderes públicos.

Destacamos el objetivo 3, por el cual se fortalece el papel de los interlocutores sociales y la implicación de los empresarios y los trabajadores en materia de prevención de riesgos laborales, y donde se recoge la necesidad de implantar la figura del agente de prevención tanto territorial como sectorial.

Aún hace falta definir su marco legal de actuación y su formación, es la antesala para conseguir la reivindicación que desde hace tiempo la UGT de Catalunya exige respecto a la necesidad de esta figura, y para poder hacer llegar la información en materia de prevención de riesgos laborales a la pequeña empresa.

El Plan del Gobierno incluye varias acciones donde la Administración se ofrece a tutelar planes de actuación específicos para las empresas que voluntariamente se adhieran. Entre estos planes se debe destacar el PREVEA, que quiere potenciar el compromiso de diferentes gobiernos autonómicos, entre los cuales el de Catalunya.

Para terminar, destacamos tres aspectos de la Estrategia:

- Que tendrá los elementos y los instrumentos para su evaluación y seguimiento, y se podrá, por lo tanto, visualizar en el tiempo las actuaciones que sean válidas y reorientar aquellas que no estén teniendo una implantación adecuada.
- Que se contempla un período de vigencia conociendo en todo momento cuando empieza y cuando termina, así como el impacto económico.
- Que por primera vez, desde la aprobación de la Ley de prevención, hay una estrategia dirigida sobre todo a las empresas de menos de 50 trabajadores.

Dionís Oña

OBJETIVOS OPERATIVOS Y LÍNEAS DE ACTUACIÓN DE LA ESTRATEGIA ESPAÑOLA DE SEGURIDAD Y SALUD EN EL TRABAJO (2007-2012)

Objetivos relativos a la prevención de riesgos en la empresa

1. Mejorar el cumplimiento de la normativa, con especial atención a las PYME: se establecen medidas destinadas a simplificar la documentación en las empresas de menos de 50 trabajadores (pero sin reducir el nivel de protección de los trabajadores), liberarlas de la obligación de hacer auditoría si han organizado la prevención con recursos propios, permitir que el empresario asuma personalmente la prevención en las empresas que tengan hasta 10 trabajadores (actualmente, se permite en las de menos de seis trabajadores), diferentes líneas de subvenciones y rebajas en las cotizaciones, etc. Se prevé también la posibilidad de que las empresas de menos de 50 trabajadores se puedan acoger al asesoramiento y tutela de la Inspección de Trabajo mediante el programa PREVEA.

2. Mejorar la eficacia y la calidad del sistema de prevención, poniendo un especial énfasis en las entidades especializadas en prevención: se trata de incentivar los recursos preventivos propios y perfeccionar la complementariedad de los recursos ajenos mediante medidas como bonificaciones para las empresas que decidan tener recursos preventivos propios y/o contratar trabajadores designados, establecer unos criterios de calidad y eficacia exigibles a los servicios de prevención externos, entidades formativas y auditoras (que deberán aplicar todas las comunidades autónomas), mejorar la eficacia y calidad de los servicios de prevención mancomunados, etc.

3. Potenciar el papel de los interlocutores sociales y la implicación de los empresarios y trabajadores en la mejora de la seguridad y la salud en el trabajo: en esta línea se propone la creación por convenio de órganos paritarios (agentes) sectoriales y territoriales destinados a la promoción y divulgación de la prevención en las empresas entre 6 y 50 trabajadores que no dispongan de representantes de los trabajadores. Otra línea de actuación es potenciar el papel de los comités de seguridad y salud en las decisiones sobre la organización y el desarrollo de la prevención de riesgos en la empresa. También se propone desarrollar el apartado de obligaciones y responsabilidades de los trabajadores reconocidos en la Ley de prevención a través de la negociación colectiva.

Objetivos relativos a las políticas públicas

4. Desarrollar y consolidar la cultura preventiva en todos los ámbitos, a través de campañas de sensibilización, etc.

5. Perfeccionar los sistemas de información y búsqueda: la medida más destacada es la creación de un Observatorio Estatal de Condiciones de Trabajo, mediante el cual se dispondrá de la información precisa para definir, adoptar y evaluar las políticas públicas de prevención de riesgos.

6. Potenciar la formación: elaboración de un plan nacional de formación en esta materia que vertebrase las actuaciones en los diversos ámbitos (formación universitaria, profesional reglada, ocupacional y continua).

7. Reforzar las instituciones dedicadas a la prevención: se propone una reforma, urgente y profunda, del Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo (INSHT) para redefinir su papel y adaptarlo a las funciones que tiene encomendadas en la Ley de prevención. También se prevé reforzar la Inspección de Trabajo con un incremento de sus medios y efectivos.

8. Mejorar la participación institucional y la coordinación administrativa: se potenciará la Comisión Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo y se mejorará la coordinación entre las distintas instituciones que intervienen en la investigación de los accidentes de trabajo.

Miguel García

Responsable Salut Laboral MCA UGT de Catalunya

Una de les mesures que preveu l'Estrategia Española de Seguridad y Salud en el Trabajo és la creació d'una cartilla professional pels treballadors de la construcció. En què consisteix aquesta mesura i com la valorem?

Aplicar aquesta mesura a un sector com el de la construcció, on hi ha una elevada precarietat laboral i de rotació de personal, serà molt positiu per evitar accidents laborals. La Fundació Laboral de la Construcció podria crear i gestionar aquest carnet on s'acreditaria la formació que ha rebut el treballador i la seva capacitat per realitzar determinades tasques. Aquesta mesura permetria racionalitzar i unificar la formació en el sector, i evitar la duplicitat de cursos cada vegada que el treballador canvia d'empresa.

Hi ha alguna altra mesura de l'Estrategia que vulguis destacar?

Crec que també és molt important el desenvolupament reglamentari de la Llei reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció. Malgrat que aquesta Llei té vigor des del mes d'abril, les mesures que proposa estan paralitzades a falta del seu desplegament reglamentari. Implantar les mesures previstes en aquesta Llei és prioritari per combatre la subcontractació en cadena i, en definitiva, per disminuir l'elevada sinistralitat que pateix el sector.

Eduard Salvador

Risc d'incendi

Recentment vam veure els titulars de la notícia d'un incendi que es va produir a una empresa de la província de Barcelona. Afortunadament l'empresa estava tancada i els treballadors encara no havien començat la seva jornada laboral, va ser una treballadora de la mateixa empresa la que va comunicar el desenllaç. Ens trobem davant d'un risc que dona cada any nombroses pèrdues de tipus materials i personal.

El risc d'incendi el podien definir com l'emergència tipus. L'incendi és un foc incontrolat. Els seus efectes són generalment no desitjats, produeixen lesions personals pel fum, gasos tòxics i altes temperatures, i danys materials a les instal·lacions, productes fabricats i edificis.

El risc d'incendi es pot presentar a qualsevol tipus d'empresa i centre de treball, encara que hi ha empreses que tenen un potencial més alt de patir aquest tipus de risc. Com qualsevol risc, no sempre es prenen les mesures adequades. Si es vol controlar, ha d'implantar-se una organització que s'adapti a la possible evolució del risc, que en minimitzi la probabilitat i que, en cas de produir-se una emergència, estigui prèviament prevista i pugui controlar-se amb la màxima rapidesa i fiabilitat.

Es pot dir que les tècniques d'actuació contra incendis poden ser de prevenció i de protecció. La prevenció està prevista per reduir al mínim les possibilitats d'inici d'un incendi. Fer prevenció és actuar de forma que no es produeixi la combustió, per tant l'inici de l'incendi. La protecció serveix per evitar la propagació i reduir al mínim les conseqüències.

Per tant, cal avaluar el risc i, en funció d'aquest, l'empresa, centre de treball, s'ha de dotar de les mesures necessàries (mitjans tècnics i humans), que evitin que es produeixi, i els mitjans de protecció necessaris per a afrontar-lo amb

èxit si es produeix. L'empresa ha de comptar amb el personal adequat i suficientment preparat per a una intervenció eficaç i directa en cas d'incendi i/o emergència, perquè l'èxit depèn en gran mesura del seu grau d'implicació. Segons s'estableix a l'article 20 de la Llei de prevenció de riscos laborals. Per a això, s'elaborarà un pla d'emergències, que és la planificació i organització humana per la utilització òptima dels mitjans tècnics previstos, amb la finalitat de reduir al mínim les possibles conseqüències humanes o econòmiques que puguin derivar-se de la situació d'emergència. Constitueix l'eina amb la qual s'intenta donar resposta al risc important que representa la generació d'un incendi en un edifici i/o centre de treball.

Cal destacar la importància i l'obligació que té l'empresari de proporcionar la formació i instrucció necessària per la prevenció i extinció d'incendis, prestació de primers auxilis i actuacions en altres emergències, i informar totes les persones de l'empresa del contingut del pla d'emergències i de com actuar davant una situació de perill. Caldrà designar els treballadors encarregats de posar en pràctica les mesures d'emergència. Aquesta designació caldria fer-la per escrit.

S'ha de disposar del material necessari en funció de les possibles situacions d'emergència. Mitjans d'extinció (extintors, boques d'incendi), senyalització, sortides d'emergència, alarma, llistat de telèfons exteriors d'ajuda, evacuació de fums, etc. S'haurà de comprovar el correcte funcionament dels equips i mitjans de protecció contra incendis. A més a més, elaborar instruccions i normes per als visitants en casos d'emergència. Realitzar pràctiques i simulacres, i recordar les mesures que s'han d'adoptar i el maneig dels mitjans de protecció disponibles.

Els treballadors encarregats de posar en pràctica un pla d'emergència s'han de formar adequadament sempre a càrrec de l'empresari, de manera que, davant una situació d'emergència, puguin, amb la seva intervenció, minimitzar els riscos. Utilitzar correctament el material, tot verificant que està en perfecte estat i indicant-ne la reposició o revisió en el terminis reglamentaris. Conèixer l'edifici i les seves instal·lacions i disposar de plànols. Comprovar les sortides d'emergència que estiguin ben senyalitzades, il·luminades i lliures d'obstacles. Actuar de manera coordinada, entre el personal designat per a portar a terme aquest pla a nivell intern de l'empresa i els serveis externs a l'empresa, facilitant-los al màxim la seva tasca. Si es detecta una emergència, comunicar-la al responsable del pla d'emergències. Cooperar amb l'empresari en la implantació i manteniment del pla d'emergència.

El pla d'emergència abastarà la planificació i organització de les persones amb la finalitat de reduir al mínim les conseqüències humanes o econòmiques que es puguin derivar de la situació d'emergència, i contemplar en les diferents hipòtesis plans d'actuació per a cadascuna, i les condicions d'ús i manteniment de les instal·lacions.

Què s'ha de fer si es descobreix un incendi?

- Doneu l'alarma.
- Notifiqueu a qui correspongui l'existència de l'incendi.
- Notifiqueu-ne la localització.
- No correu riscos personals.
- Demaneu ajuda.
- No extingiu l'incendi sense estar acompanyat.
- Intenteu l'extinció quan sigui de petita envergadura.
- Si l'incendi és gran, abandoneu l'edifici per mitjà de l'evacuació més pròxima.
- Camineu ajupit, el fum tendeix a ascendir.
- No feu servir els ascensors.

Principis generals d'una evacuació

- En detectar foc, fum o un altre incident, mantenir la calma, donar l'alarma ràpidament al servei de bombers.
- Quan rebeu l'ordre o soni el senyal d'incendi. Si l'emergència no és al vostre sector, estigueu-vos al vostre lloc, però, estigueu alerta.
- Si heu d'evacuar l'edifici, feu-ho de manera ordenada i feu anar cap a la sortida més pròxima totes les persones que us trobeu.
- Seguiu les instruccions de la guia d'evacuació i la senyalització de socors.
- No feu servir els ascensors ni els muntacàrregues.
- Sortiu de l'edifici a través de les escales d'emergència més pròximes a la vostra planta.

La normativa relativa a la seguretat d'edificis i treballadors davant de riscos d'incendis és molt extensa, complicada i subjecta a variació periòdica, ja que es revisa sovint. Cal dir que hi ha normativa específica per establiments turístics, establiments sanitaris, centres docents, etc.

Maria Marín

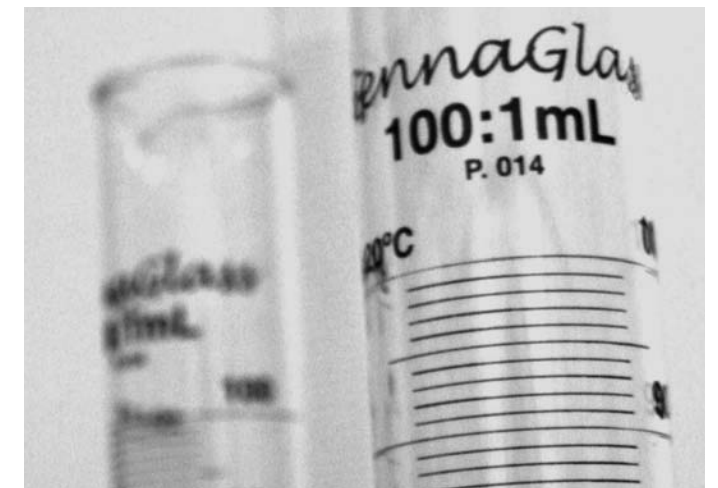
Risc biològic III

Bones pràctiques a l'hora de treballar

A l'hora de treballar en aquells indrets on existeixi o pugui existir risc biològic, és molt important la formació i informació dels treballadors. Fer servir els procediments i canals establerts entre l'empresa i els treballadors i l'existència de la figura del delegat de prevenció com a representant dels treballadors i del comitè de seguretat i salut en temes de prevenció de riscos laborals. En qualsevol cas, hi ha consells de seguretat que la nostra pròpia lògica ens diu com actuar:

- El lloc de treball ha d'estar en perfecte estat d'ordre i neteja. Sigues endreçat. Preocupa't per la teva pròpia seguretat.

- Les àrees de treball han d'estar senyalitzades. Si no ho estan, exigeix-ho a través del teu delegat de prevenció o del Comitè de Seguretat i Salut Laboral.
- L'eliminació dels residus s'ha de fer de manera correcta i segons la normativa. Segueix els procediments de treball establerts.
- Abans de treballar hem de comprovar l'estat dels materials i del lloc de treball. Hem d'adoptar mesures pràctiques a l'hora de treballar i evitar o minimitzar l'ús d'eines que puguin produir fàcilment talls, punxades o abrasions.
- Recorda que no es pot fumar al lloc de treball, ni menjar, ni fer ús de cosmètics als llocs de treball amb risc biològic. Sigues conscient.
 - La roba de treball ha de ser l'adequada i s'ha de fer servir segons les pautes de treball establertes. Aquesta roba no ha de sortir de l'empresa, la neteja i recanvi s'ha de fer a l'empresa, mai a casa teva.

- Has de rentar-te sempre després de sortir de l'àrea de treball, lligar-te els cabells i evitar l'ús de penjolls, cadenes, anells o polseres o relotges, per la teva seguretat.
- Si et fas una ferida quan treballes, l'has de tancar amb material impermeable per evitar el contacte amb els agents biològics. Fes ús el servei de primers auxilis establert al pla d'emergència.
- L'ús d'equips de protecció personal (EPI), depenent del treball que es desenvolupi, és fonamental. Els guants, les ulleres, les pantalles facials, les mascaretes, dependrà de les tasques que executem i del tipus d'agent biològic que ens puguem trobar. L'empresari ha de determinar el tipus d'EPI, segons l'avaluació de riscos. Informa-te'n.
- Respecte de les proteccions col·lectives a les instal·lacions, han de complir la legislació vigent tant les dutxes com els rentaüls, les mànegues ignífugues, els extintors i altres equips de seguretat. El personal que hi treballi ha de conèixer l'ús d'aquests equips de protecció i les seves característiques i especificitats.

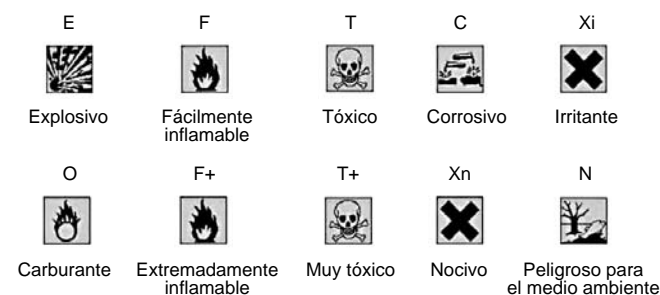
Marta Juan

Etiquetatge de productes químics

L'empresari té l'obligació de facilitar informació als treballadors referent al risc derivat de la utilització de productes químics. L'etiqueta és la primera informació que rep el treballador, que permet que identifiqui el producte a l'hora de fer-lo servir.

Qualsevol recipient que contingui un producte químic perillós ha de dur, obligatòriament, una etiqueta ben visible a l'envàs, redactada en l'idioma oficial de l'Estat. L'objectiu fonamental d'una etiqueta és identificar el producte i el responsable de comercialitzar-lo, i aportar informació dels riscos que presenta, principalment des del punt de vista de la seguretat i de les vies d'entrada a l'organisme en cas d'exposició.

L'etiquetatge d'un producte químic implica l'assignació d'unes categories de perill definides i preestabertes que estan basades en les propietats fisicoquímiques, toxicològiques, efectes específics sobre la salut humana i efectes sobre el medi ambient. Tot això identificat mitjançant els pictogrames i/o les frases de risc.

Les frases R ens ofereixen l'explicació i descripció d'aquests riscos, com pot ser la forma com el producte químic penetra en el nostre organisme o si l'efecte és crònic o agut. També s'identifiquen amb les frases R l'efecte cancerigen, l'efecte mutagen o els efectes sobre la reproducció, per exemple, aquestes frases informen de l'efecte cancerigen:

- R40** Possibilitat d'efectes cancerígens
- R45** Pot causar càncer
- R49** Pot causar càncer per inhalació

Les frases S indiquen determinades recomanacions en cas d'incidents o d'accidents, per exemple:

- S3** Conserveu-lo en lloc fresc

Fitxa de dades de seguretat

És obligació de l'empresari adoptar les mesures adequades perquè els treballadors rebin tota la informació necessària

dels riscos per a la seguretat i salut que implica la seva activitat, així ho estableix la Llei de prevenció de riscos laborals a l'art. 18. La informació del risc derivat de la utilització de productes químics la recull la seva etiqueta i s'amplia mitjançant la fitxa de dades de seguretat (FDS).

L'empresari ha de disposar de les fitxes de dades de seguretat dels productes químics que es manipulin en el centre de treball, ja que el RD 374/2001, sobre la protecció de la salut i seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant el treball, estableix a l'article 9, dedicat a informació i formació dels treballadors, que l'empresari ha de facilitar als treballadors o als seus representants l'accés a qualsevol fitxa tècnica facilitada pel proveïdor conforme al que disposa la normativa sobre classificació, envasat i etiquetatge de substàncies i preparats perillosos.

Aquestes fitxes haurien de ser facilitades al destinatari en el moment que es produeixi el primer lliurament del producte perillós. Es pot facilitar en format paper, o preferiblement en format electrònic, sempre que el destinatari disposi de l'equip necessari. La informació s'ha de redactar de forma clara i concisa i en la llengua oficial de l'Estat i inclourà obligatòriament aquests epígrafs:

- Identificació de la substància i del responsable de comercialitzar-la.
- Composició/informació dels components.
- Identificació dels perills.
- Primers auxilis.
- Mesures de lluita contra incendis.
- Mesures que han de prendre's en cas d'abocament accidental.
- Manipulació i emmagatzematge.
- Controls d'exposició/protecció individual.
- Propietats fisicoquímiques.
- Estabilitat i reactivitat.
- Informacions toxicològiques.
- Informacions ecològiques.
- Consideracions relatives a l'eliminació.
- Informacions relatives al transport.
- Informacions reglamentàries.
- Altres informacions (usos recomanats i restriccions, referències escrites).

El Reglament REACH que va entrar en vigor el dia 1 de juny de 2007 té com a principal objectiu garantir un alt nivell de protecció de la salut humana i del medi ambient. El Reglament incrementarà la informació existent de les substàncies químiques i els seus riscos associats i la transmetrà a usuaris i consumidors. S'haurà d'afegir un annex a les FDS en el cas de les substàncies

comercialitzades en quantitats superiors o iguals a 10 tones anuals i, per tant, sotmeses a una avaluació de la seguretat química. Aquest annex reprendrà les mesures de gestió dels riscos que el fabricant o l'importador posi en pràctica i recomani aplicar als usuaris, tenint en compte les diferents hipòtesis d'exposició associades als diferents usos possibles dels productes.

Lucía Mateo

Alleugereix la càrrega

La Setmana Europea per la Seguretat i la Salut a la Feina se celebrarà aquest any del 22 al 26 d'octubre amb el lema "Alleugereix la càrrega". Amb aquesta campanya, organitzada per l'Agència Europea, es pretén promoure un enfocament de gestió integrada per abordar els trastorns musculoesquelètics (TME) que n'abasti la prevenció, i el manteniment, la rehabilitació i la reinserció dels treballadors que ja els pateixen, per aconseguir uns llocs de treball més segurs i saludables. Per aquest motiu, la campanya s'adreça a empresaris, treballadors, delegats de prevenció, responsables polítics i altres parts interessades a millorar la prevenció dels TME al lloc de treball.

Els trastorns musculoesquelètics (TME) constitueixen el problema de salut d'origen laboral més freqüent a Europa. Al conjunt de la UE, gairebé el 24% dels treballadors pateixen mal d'esquena i el 22% té dolors musculars. En els nous estats membres, aquests trastorns són encara més freqüents. L'agricultura i la construcció són els sectors on es registren més TME, malgrat que afecten tots els sectors.

Els TME són alteracions de determinades parts del cos -músculs, articulacions, tendons, lligaments, nervis o sistemes de circulació de la sang. Aquestes alteracions estan causades o agreujades principalment per realitzar una feina i pels efectes de l'entorn immediat en què es porta a terme. La majoria dels TME són trastorns acumulatius resultants de la manipulació repetida de càrregues d'intensitat baixa o alta durant un període de temps llarg. Malgrat tot, els TME també poden estar ocasionats per traumatismes aguts, com fractures, produïts durant un accident.

Els trastorns que provoquen afecten principalment l'esquena, el coll, les espatlles i les extremitats superiors, malgrat que també poden afectar les inferiors. Alguns TME, com la síndrome del túnel carpià al canell, reben el seu nom pels clars símptomes que produeixen. En altres casos, la simptomatologia no és tan clara i l'afectat només parla de dolor o incomoditat, sense poder concretar un trastorn específic.

Els trastorns que afecten la part superior del cos es coneixen com a trastorns musculoesquelètics d'origen laboral del coll i les extremitats superiors (TMOLCES). Els símptomes dels TMOLCES poden trigar molt de temps a aparèixer i es poden manifestar en forma de dolor, incomoditat, enrampades i formigueig. Les persones que pateixen aquest tipus de trastorns poden experimentar inflamació de les articulacions, disminució de la mobilitat o de la força per agafar objectes, i canvi de la coloració de la pell de les mans o els dits. Els TMOLCES són coneguts popularment com "esquinços o distensions", "lesions per esforços repetits" o "trastorns traumàtics acumulatius". Alguns exemples concrets són la síndrome del túnel carpià, la tendinitis i la síndrome de Raynaud.

Els principals factors de risc dels TMOLCES són:

- Aplicació de força que provoca una pressió mecànica intensa al coll, les espatlles i les extremitats superiors.
- Treballar amb postures incòmodes.
- Moviments repetitius, especialment si entren en joc els mateixos grups musculars i articulacions, i si existeix alguna interacció entre activitats amb exercici de força i moviments repetitius.
- Treball perllongat sense l'oportunitat de descansar i recuperar-se.
- Vibració mà-braç que provoca entumiments, formigueig o pèrdua de sensibilitat, i obliga a fer més força a l'hora d'agafar els objectes.

Eduard Salvador

Cap a la feina, mou-te millor

Des de la **Secretaria de Medi Ambient i Salut Laboral de la UGT de Catalunya**, us volem fer participants de la celebració de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura que a Catalunya tindrà lloc del 22 al 29 de setembre.

Des de la UGT de Catalunya volem engrescar-vos a participar i a aportar el vostre gra de sorra. En aquest sentit, volem que la nostra reflexió adopti un caràcter reivindicatiu en favor d'un transport públic digne, accessible, sostenible i segur, per a tots els ciutadans en funció de les seves necessitats específiques (discapacitats, econòmiques, socials...); de qualitat i ampliat a tots els centres generadors de treball -polígons industrials, universitats, centres comercials, hospitals...- on el vehicle privat és l'única opció per al treballador, que assumeix l'alt cost econòmic que el desplaçament al seu lloc de treball li comporta.

ALTERNATIVES DE MOBILITAT MÉS SOSTENIBLES

- Fes servir el **transport públic** sempre que puguis i que el tinguis a l'abast.
- **Car pooling.** Comparteix el teu cotxe o mira d'anar a treballar o a estudiar, compartint el cotxe amb algú altre.
- Ves amb **bicicleta, patins...** per tal de fomentar no tan sols l'esport sinó també la millora de la qualitat de l'aire.
- **Carsharing.** Tant particulars com empreses poden substituir la seva flota de cotxes per aquest sistema de flota de cotxes compartida que és a disposició de tothom a qualsevol hora del dia i només es paga el temps que es fa servir.
- **Conducció eficient.** Si viatgem en vehicle privat hem de tenir present que hi ha consells que s'han de seguir

per a una conducció econòmica, energèticament eficient i segura... com ara circular a 2.000 o 2.500 revolucions per minut en cotxes de benzina i 1.500 o 2.000 revolucions per minut en els dièsel. Si el trànsit ho permet, cal circular amb marxes llargues.

Durant aquesta setmana de reivindicació d'un transport millor, més accessible i més segur, la UGT de Catalunya realitzarà una exposició visual al vestibul de la Seu de Rambla Santa Mònica, 10 (des del dia 17 al 22 de setembre), centrada en la mobilitat des de tots els vessants. Estarà dividida en diferents apartats:

- 1. El transport.** Com la nostra forma de moure'ns afecta la nostra qualitat de vida, el nostre medi ambient, l'excessiva ocupació del sòl i la nostra economia familiar.
- 2. Què és la mobilitat sostenible?** En aquesta part es mostren les formes per tal de fer un canvi modal a la nostra manera de moure'ns. Anar a peu, bicicleta, fer servir el transport públic, car pooling, carsharing, la conducció eficient... També hi trobem les noves tecnologies automobilístiques amb explicacions sobre els biocarburants.

- 3. Anar a la feina.** En aquest punt és on se centra la informació en la part que més ens afecta com a treballadors. L'elevat cost econòmic, la pèrdua de temps, la nostra salut i l'estrès i els accidents in itinere i la sinistralitat laboral.
- 4. Campanya de la UGT de Catalunya "Cap a la feina. Mou-te millor".** Aquesta és una campanya de la UGT de Catalunya, orientada a informar i millorar la mobilitat dels treballadors i treballadores a més de 10 polígons industrials arreu de Catalunya.
- 5. Algunes dades.** En aquest apartat l'exposició mostra dades rellevants del transport a les nostres vides habituals i a la nostra despesa econòmica.

Carmen Aparicio

La Generalitat de Catalunya reconeixerà la lipoatròfia semicircular com accident laboral

En el nou protocol d'actuació davant els casos de lipoatròfia, adreçat a empreses i mútues, la Generalitat classifica aquesta lesió com accident laboral "si es produeix en ocasió o a conseqüència del treball", sense dret a baixa ni a cap indemnització econòmica, perquè és "lleu i reversible" quan s'incideix en els factors associats.

El nou protocol, que contempla recomanacions i mesures preventives, obligarà les empreses a notificar a l'autoritat laboral i sanitària la presència de nous afectats i en un termini de màxim 24 hores quan es tracti de més de 4 casos. La nova norma també obligarà les entitats a realitzar les

corresponents exploracions mèdiques dels afectats, i a investigar les causes que han contribuït a provocar aquesta lesió i adoptar les mesures necessàries.

Els sindicats majoritaris UGT de Catalunya i CCOO de Catalunya van elogiar la decisió de la Generalitat de reconèixer la lipoatròfia semicircular com accident laboral i van aplaudir la seva proposta de protocol per a prevenir-la. Per la seva banda, la UGT de Catalunya va demanar que l'Administració s'impliqui "més enllà d'aquest protocol" i continuï la seva tasca d'investigació de les causes que originen la lipoatròfia, i la seva curació.

10/07/2007. *Prevençió integral.com*

Els camioners treballaran un màxim de 40 hores setmanals

Els professionals del transport per carretera comptaran amb una jornada màxima setmanal de 40 hores, segons un decret llei aprovat pel govern divendres dia 6 de juliol. La normativa, que afecta un col·lectiu de 200.000 professionals, té com objectiu millorar les xifres de sinistralitat en aquesta professió, una de les més castigades pels accidents de trànsit. El decret reconeix tanmateix que per als casos que s'estableixi una distribució irregular de la jornada (acumulant més hores en determinats períodes de l'any), el límit s'ampliï a 48 hores setmanals de treball efectiu de terme mitjà en un període de quatre mesos (o sis, si així es pacta en conveni col·lectiu). Els treballadors del sector tindran dret a una pausa de 30 minuts quan realitzin jornades superiors a sis hores, i s'ampliarà a 45 minuts quan la durada de la jornada arribi a les 9 hores.

Per la seva banda, les empreses podran introduir elements de flexibilitat en l'horari laboral dels seus treballadors, com

la possibilitat d'ampliar el període de còmput de la jornada o dels temps de presència, especialment en el transport internacional.

En qualsevol cas, el desenvolupament de la norma es derivarà a l'àmbit de la negociació col·lectiva, que obligarà els representants socials a arribar a acords.

El sindicat UGT va expressar la seva confiança que la nova normativa de temps de conducció i descans per als transportistes per carretera aprovada contribueixi a reduir la sinistralitat en el sector.

El sindicat considera que l'aprovació de la llei constitueix un avanç per als treballadors del transport, perquè "històricament, han estat suportant els vells vicis del sector en forma de tasques de càrrega i descàrrega que no els corresponen, incompliment dels temps de descans obligatori, excés d'hores de conducció, entre altres".

9/07/2007. *El país.*

Preventia 2007: 23, 24 i 25 d'octubre

PREVENTIA, punt de trobada de la Prevençió i la Seguretat, rep Al Gore per inaugurar l'INMAS Fòrum. El certamen obrirà les seves portes els propers 23, 24 i 25 d'octubre 2007 en el Palau de Congressos de Fira Barcelona, amb l'organització en paral·lel dels Tallers PREVENTIA.

Com en edicions anteriors, Preventia organitzarà els Tallers interactius, que constitueixen un dels seus trets d'identitat atraient molts visitants. Aquests espais de lliure accés programen visites monitoritzades per a diferents col·lectius que ho sol·licitin, com associacions, col·legis professionals i centres de formació. Aquest any se celebraran els següents tallers: construcció, primers auxilis, medi ambient, ergonomia, seguretat viària, foc, seguretat industrial, dependència, manipulació de càrregues i formació professional. Enguany, també es farà el lliurament dels "Premis Preventia", amb l'objectiu de reconèixer públicament les persones, empreses, entitats o ens públics que s'han destacat per orientar els seus esforços per fomentar i divulgar la cultura

de la prevenció, fent tot allò que sigui necessari per a la seva aplicació.

Per a més informació www.preventia.org

20/08/2007. *Preventia.*

Hernán Pulgar Aguilera

Miembro de la Federación de trabajadores CODELCO (empresa estatal del cobre de Chile) y miembro de la Confederación de trabajadores del cobre.

Trabaja desde los 14 años en la mina en una empresa subcontratista de la empresa estatal del cobre.

El 10 de julio de 2007, recibimos una grata visita. Hernán Pulgar, como representante de los trabajadores de su país, realizaba una serie de encuentros con diferentes departamentos de UGT de Catalunya para intercambiar ideas en formas de trabajo y organización del sindicato. Hablamos de las condiciones de seguridad y salud de los trabajadores de su país. Un hombre optimista y alegre que poco nos fue desgranando las penurias de su trabajo. Aquí, a nosotros nos queda un largo camino por recorrer para que las condiciones de trabajo sean las correctas. Allí, les quedan océanos de distancia...

¿Dónde trabajas y cómo es tu empresa?

Trabajo en una empresa subcontratada de la empresa estatal CODELCO, dedicada a la minería del cobre. El cobre es casi el 43% de la riqueza del país. De las divisiones de la empresa, sólo 3 están cerca de alguna ciudad. En las otras se crean campamentos mineros que pueden estar a 5.000 metros de altura sobre el nivel del mar. Trabajan 12 días y descansan 6. El sueldo mínimo es de 140.000 pesos que equivalen a 200 euros mensuales.

¿Cómo os organizáis sindicalmente?

En mi país estamos muy desunidos. Los sindicatos se forman dentro de cada empresa. Tenemos la Central Unitaria de Trabajadores (CUT) que únicamente funciona como registro de los sindicatos creados en las empresas. No hay participación económica del estado excepto en un programa para educación de adultos llamado "Chile califica". El resto se sustenta con las cuotas de los afiliados. En mi empresa conseguimos comprar ordenadores con acceso a Internet. Los trabajadores tienen cero injerencia en todo lo que hay en el ámbito de la sociedad. No se les toma en cuenta y no tienen participación en nada. Por ejemplo, en el 2006 hubo un paro general que forzó una ley de subcontratación, pero no dejaron intervenir a los trabajadores en ella. Por otro lado, los dirigentes sindicales están mal vistos entre los trabajadores, porque han malversado los recursos para su propio uso; utilizaban las horas sindicales para ir a la playa; material de oficina como propio, etc.

¿Hay diferencias entre los trabajadores estatales y los trabajadores subcontratados en tu empresa?

La diferencia es total. Los trabajadores estatales cobran 4 veces más que los otros, utilizan los equipos de protección adecuados, y disponen del uso de la cantina con preferencia del resto de los trabajadores. Por ejemplo, dos trabajadores en la mina que realizan la misma tarea hombro con hombro, dependiendo de la empresa para la que trabajen usarán mascarillas diferentes. Los de la empresa estatal, las adecuadas, y los de la otra, una mascarilla que únicamente protege del polvo. En mi empresa hay 27.000 trabajadores subcontratados y 17.000 trabajadores fijos de la empresa DELCO.

Nosotros estamos contentos de que ellos tengan mejoras, que se las han ganado con esfuerzo, pero intentamos alcanzar los mismos derechos, ya que todos somos trabajadores.

¿Qué normativa de prevención de riesgos laborales tenéis? ¿Cómo organizáis la prevención?

Tenemos una ley que establece los aspectos de prevención. Dentro de la empresa hay tres fiscalizadores: una empresa externa asesora (similar a nuestro servicio de prevención ajeno), los seguritos; personal de la propia empresa con estudios universitarios específicos en prevención, y el comité paritario donde están los representantes de los trabajadores (similar a nuestro comité de seguridad y salud). Todos ellos comprueban las condiciones de la empresa e intentan mejorarlas.

Hay charlas diarias dentro del horario de trabajo. Las llamamos las "charlas de los 5 minutos", aunque habitualmente duran de 10 a 15. Cada día hay un tema específico sobre el trabajo que se va a realizar, por ejemplo, uso del arnés, colocación de andamios, etc. Los seguritos preparan la documentación y el capataz se encarga de dar la charla al comienzo de la jornada. Esto da muy buenos resultados para que el trabajador tenga respeto por lo que hace y recuerde durante el trabajo los conceptos, ya que los tiene muy frescos.

También usamos la "cartilla de seguridad". Cada equipo de trabajo tiene una. Se trata de un documento que contiene una lista de comprobación para confirmar que las condiciones son correctas, además de las instrucciones de seguridad de la tarea a realizar. Cada día se encarga de rellenarlo un miembro diferente del equipo de trabajo. Al final del turno se debe entregar al capataz. Cuando hay un accidente, se revisa si el trabajador ha recibido la charla y se ha rellenado la cartilla de seguridad.

¿Qué piensas de la prevención en España?

Bueno, pienso que en España la prevención, como todo el ámbito laboral - convenios, participación de los trabajadores, contratos, unión del sindicato, etc. - es como ver un sueño cumplido. Yo, en mi país, pienso en cómo deberían ser las cosas y lo que podríamos conseguir. Vienes aquí y ves todo cumplido.

Mamen Márquez

Treballa amb productes químics i faig servir unes màscares que ens proporciona l'empresa. voldria saber si totes les màscares serveixen per a tots els productes i qui decideix quan s'han de canviar.

Les màscares que es fan servir per a la manipulació de productes químics varien segons el producte químic amb què es treballa. És a dir, totes no serveixen per a tots els productes. L'elecció de la màscara l'han de fer el tècnic/s que tinguin l'especialitat d'higiene industrial, del servei de prevenció de l'empresa, amb relació als productes manipulats. Aquestes màscares es consideren equips de protecció individuals (EPI) i han de ser d'ús individual per a cada

treballador. La periodicitat de recanvi depèn del temps d'ús, i l'ha de determinar la fitxa tècnica del producte (màscares) o el tècnic/s que tenen l'especialitat d'higiene industrial del servei de prevenció. En cap cas el cost de les màscares l'ha d'assumir el treballador, ja que és una obligació de l'empresari facilitar els EPI als treballadors segons els riscos del seu lloc de treball.

Les empreses que tenen contractat un servei de prevenció que els ha fet una avaluació inicial de riscos, han de passar auditoria?

Segons l'article 29.1 del Reglament de Serveis de Prevenció, les empreses que no han concertat el servei de prevenció amb una entitat especialitzada i acreditada han de sotmetre el seu sistema de prevenció a un control d'una auditoria o

avaluació externa. És a dir, si l'entitat acreditada només fa l'avaluació inicial i la resta de gestió de la prevenció l'assumeix l'empresa, sí que s'haurà de sotmetre a una auditoria.

A la meua empresa treballem movent contínuament capses que pesen, voldria saber com es valora la manipulació manual de càrregues.

El RD 487/97, sobre la manipulació manual de càrregues, estableix la necessitat d'avaluar els riscos derivats de la manipulació manual de càrregues, especifica els factors que s'han de considerar a l'hora d'avaluar aquests riscos.

El RD 487/97 està desenvolupat a la Guia tècnica que recull recomanacions pràctiques. També pots complementar la informació a la Nota Tècnica 323 de l'INSHT.

Treballa en una empresa que forma part d'un edifici on se n'hi ubiquen d'altres, m'agradaria saber com s'han de coordinar els comitès de seguretat i salut de cada empresa.

La coordinació dels diferents comitès de seguretat i salut de cada empresa o, si no n'hi ha, dels delegats de prevenció, que comparteixin un mateix edifici o centre de treball és una mesura complementària a les obligacions de coordinació empresarial que vénen establertes a la Llei de prevenció de riscos laborals 31/95, art. 24. Les empreses que coincideixen

en un mateix lloc de treball han d'instaurar, a través de recursos preventius, els canals de comunicació necessaris per a la coordinació de les empreses i dels representants dels treballadors en temes de prevenció de riscos laborals (delegats de prevenció, comitès de seguretat i salut).

He tingut un accident quan sortia de casa meua per anar a la feina, un cop ja era de camí. es considera accident *in itinere*? i si hagués estat al pàrquing de casa?

Legalment, un accident de treball, segons l'article 115 del RDL 1/1994 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, és qualsevol lesió corporal que el treballador pateixi com a conseqüència del treball que faci per compte d'altri. A l'anada i tornada de la feina, des de la porta del domicili

del treballador fins a l'empresa on realitzi les seves tasques, serà considerat accident *in itinere*. Sempre que el treballador hagi sortit de casa seva i l'accident tingui lloc en el recorregut habitual del treballador; si l'accident passa al pàrquing de casa, no es considera accident *in itinere*.

Marta Juan

Si tens qualsevol dubte que vulguis compartir amb nosaltres, ho pots fer a: otrprl@catalunya.ugt.org